

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет інженерно-технологічний
Кафедра будівництва та професійної освіти

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(вибіркова фахова)

ОСНОВИ ТЕОРІЇ ПРУЖНОСТІ І
ПЛАСТИЧНОСТІ

Розробник:

Ковальчук Станіслав,
професор кафедри будівництва та
професійної освіти, д. т. н., доцент

Полтава 2023 р.

Форма опису навчальної дисципліни та інформація про розробника

Назва навчальної дисципліни	ОСНОВИ ТЕОРІЇ ПРУЖНОСТІ І ПЛАСТИЧНОСТІ
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти	Вибіркова фахова
Назва структурного підрозділу	Кафедра будівництва та професійної освіти
Контактні дані розробників, які залучені до викладання	<i>Викладач: Ковальчук Станіслав, д. т. н., доцент</i> <i>Контакти: ауд. 305 (навчальний корпус №3),</i> <i>e-mail: stanislav.kovalchuk@pdaa.edu.ua,</i> <i>тел. (0532) 2-29-81, (066) 516-87-69</i> <i>Сторінка викладача:</i> https://www.pdaa.edu.ua/people/kovalchuk-stanislav-bogdanovych
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Спеціальність Освітня програма	133 Галузеве машинобудування <i>Машини та обладнання сільськогосподарського виробництва</i>
Попередні умови для вивчення навчальної дисципліни	Вища математика, Теоретична механіка, Опір матеріалів

Заплановані результати навчання:

Мета вивчення навчальної дисципліни: вивчення загальних закономірностей деформування пружних і пластичних тіл на основі математичних моделей суцільного середовища та вироблення у здобувача здібностей до математичної постановки та розв'язання задач визначення напружено-деформованого стану елементів конструкцій різного типу під дією різних механічних впливів.

Основні завдання навчальної дисципліни: вивчення теорії напруженого та деформованого стану в точці суцільного тіла, вивчення зв'язку між напруженнями та деформаціями у точці ідеально пружного тіла, ознайомлення з постановкою просторових та плоских задач лінійної теорії пружності у різних системах координат і загальними методами їх розв'язання, вивчення варіаційних принципів та наближених методів розв'язання задач теорії пружності, вивчення прикладів застосування методів теорії пружності до розв'язання інженерних задач у галузі машинобудування, ознайомлення з критеріями виникнення пластичних деформацій та основними фізичними рівняннями теорії пластичності, вивчення теорем і варіаційних принципів в теорії пластичності, методів розв'язання рівнянь теорії пластичності та їх застосування при розв'язанні інженерних задач у галузі машинобудування.

Компетентності:

- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, встановлення причинно-наслідкових зв'язків, уміння використовувати їх у професійній і соціальній діяльності.

Програмні результати навчання:

- Визначати та аналізувати напружено-деформований стан елементів інженерних конструкцій.

Програма та структура навчальної дисципліни:**Тема 1.** Теорія напруженого та деформованого стану в точці навантаженого тіла.**Тема 2.** Постановка задачі лінійної теорії пружності й загальні методи їх розв'язання.**Тема 3.** Варіаційні принципи та наближені методи розв'язання рівнянь теорії пружності.**Тема 4.** Застосування методів теорії пружності до розв'язання інженерних задач.**Тема 5.** Основні фізичні рівняння теорії пластичності.**Тема 6.** Теореми та варіаційні принципи в теорії пластичності.**Тема 7.** Методи розв'язання рівнянь теорії пластичності.**Тема 8.** Застосування методів теорії пластичності при розв'язуванні інженерних задач.**Структура навчальної дисципліни**

Назви тем	Кількість годин				
	денна форма				
	усього	у тому числі			
лекції		практ.	лабор.	сам. р.	
Тема 1. Теорія напруженого та деформованого стану в точці навантаженого тіла.	14	2	2		10
Тема 2. Постановка задачі лінійної теорії пружності й загальні методи їх розв'язання.	12	2			10
Тема 3. Варіаційні принципи та наближені методи розв'язання рівнянь теорії пружності.	14	2	2		10
Тема 4. Застосування методів теорії пружності до розв'язання інженерних задач.	28	2	16		10
Тема 5. Основні фізичні рівняння теорії пластичності.	12	2			10
Тема 6. Теореми та варіаційні принципи в теорії пластичності.	12	2			10
Тема 7. Методи розв'язання рівнянь теорії пластичності.	12	2			10
Тема 8. Застосування методів теорії пластичності при розв'язуванні інженерних задач.	16	2	4		10
Індивідуальні завдання					
Усього годин	120	16	24	0	80

Оцінювання результатів навчання**Форми контролю результатів навчання**

Програмні результати навчання	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
	Опитування	Виконання вправ на практичних заняттях	Виконання завдань самостійної роботи	Виконання контрольної роботи	
ПРН	12,0	48,0	40,0	0,0	100
Разом	12,0	48,0	40,0	0,0	100

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом по темі
	Опитування	Виконання вправ на практичних заняттях	Виконання завдань самостійної роботи	Виконання контрольної роботи	
Тема 1. Теорія напруженого та деформованого стану в точці навантаженого тіла.	1	4	5		10
Тема 2. Постановка задачі лінійної теорії пружності й загальні методи їх розв'язання.	0	0	5		5
Тема 3. Варіаційні принципи та наближені методи розв'язання рівнянь теорії пружності.	1	4	5		10
Тема 4. Застосування методів теорії пружності до розв'язання інженерних задач.	8	32	5		45
Тема 5. Основні фізичні рівняння теорії пластичності.	0	0	5		5
Тема 6. Теореми та варіаційні принципи в теорії пластичності.	0	0	5		5
Тема 7. Методи розв'язання рівнянь теорії пластичності.	0	0	5		5
Тема 8. Застосування методів теорії пластичності при розв'язуванні інженерних задач.	2	8	5		15
Разом	12	48	40	0	100

Форми, шкала та критерії оцінювання результатів навчання при проведенні поточного контролю успішності здобувачів вищої освіти денної форми навчання:

– *опитування*: 0-1 бал;

1,0 бал повна, вичерпна відповідь;

0,5 бала часткове знання теоретичного матеріалу, допущення помилок, не чіткість та заплутаність знань;

0 балів не знання теоретичного матеріалу.

– *виконання вправ на практичних заняттях*: 0-4 бали;

4,0 бали здобувач вправи у повному обсязі з дотриманням необхідної послідовності; правильно, акуратно і дотриманням вимог виконав усі розрахунки, побудови та написи;

3,0 бали виконані вимоги до роботи на максимальну кількість балів, але здобувач припустився несуттєвих помилок;

2,0 бали виконано правильно не менше 2/3 роботи за обсягом;

0 балів не виконував та не представив звіт.

– *виконання завдань самостійної роботи*:

• завдання для тем 1-8: 0-5 балів;

1 × max балів здобувач виконав завдання у повному обсязі з дотриманням необхідної послідовності; правильно, акуратно і з дотриманням вимог виконав усі розрахунки, побудови та написи; відповів на всі поставлені питання;

0,85 × max балів	виконані вимоги до роботи на максимальну кількість балів, але здобувач припустився несуттєвих помилок;
0,65 × max балів	виконано правильно не менше 2/3 роботи за обсягом;
0,5 × max балів	якщо правильно виконано менше 2/3 обсягу завдання;
0 балів	не представив аркуші самостійної роботи.

Трудомісткість:

Загальна кількість годин – 120 год.

Кількість кредитів – 4,0.

Форма семестрового контролю – залік.

Політика навчальної дисципліни

1. Академічна доброчесність: Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавської державної аграрної академії. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.
2. Відвідування занять є обов'язковим. Дедлайни та перескладання: практичні завдання, завдання зі самостійної роботи, які здаються з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-30%). Перескладання поточного та підсумкового контролю відбуваються за наявності поважних причин з дозволу деканату.
3. Система оцінювання:

Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни:

Презентації.

Рекомендовані джерела інформації:

Основні

1. Можаровський М. С. Теорія пружності, пластичності і повзучості. Київ : Вища школа, 2002. 308 с.

Допоміжні

2. Опір матеріалів з основами теорії пружності й пластичності: У2 ч., 5 кн. – Ч. I, кн. 3. Опір двовимірних і тривимірних тіл: Підручник / В. Г. Піскунов, В. С. Сіпетов, В. Д. Шведов, Ю. М. Федоренко; За ред. В. Г. Піскунова. Київ : Вища шк., 1995. 271 с.
3. Тимошенко С. П., Гудьєр Дж. Теорія упругості / перевод с англ. М. И. Рейтмана; под ред. Г. С. Шпиро. Москва : Главная редакция физико-математической лит-ры, 1957. 287 с.